

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Langrová

Název práce: Porušování lidských práv na území Západního břehu a reflexe v Evropské unii

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Jan Hornát, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Autorka se v práci zabývá vztahem EU institucí ke státu Izrael. Podle autorky existuje rozpor v jednání EU vůči Izraeli, a to zejména proto, že na jedné straně EU proklamuje, že s Izraelem sdílí „stejně demokratické hodnoty, respektují svobodu a vládu práva“ (str. 2), na druhé straně dle tvrzení autorky tyto hodnoty Izrael nerespektuje (na území Západního břehu a Gazy), a tak svou spoluprací s Izraelem EU podkopává svou zahraničněpolitickou identitu, často formulovanou jako „normativní síla“. Autorka tak vedle sebe v práci staví postoje EU vůči otázce lidských práv na Západním břehu a koncept EU jakožto „normativní“ a „legitimizační síly“.

Jako své hypotézy si autorka zvolila 1.) ukázat, že „Izrael porušuje na Západním břehu platné mezinárodní dohody týkající se lidských práv.“ a 2.) demonstrovat, že „Z důvodů pragmatických a historických, dává Evropská unie přednost ekonomické a jiné spolupráci s Izraelem na místo aby (sic) vyvíjela diplomatický tlak na dodržování lidských práv“ (str. 3-4).

První část práce se věnuje statusu okupačního režimu, druhá část se zaměřuje na prokázání první hypotézy a třetí část na hypotézu druhou. V závěru se autorka vrací ke konceptům normativní a legitimizační síly EU a zhodnocuje, zda EU ve vztahu k Izraeli tyto koncepty naplňuje.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Podle vlastních slov autorka využila k sepsání práce zejména literaturu od tzv. revizionistických historiků (str. 4), zároveň se práce opírá o řadu studií neziskových organizací, přičemž tomuto přístupu odpovídá i celkový tón práce. Nelze však říci, že by ke zpracování využívala pouze zdroje, které by se mohly jevit jako příliš jednostranné – autorka čerpala i z prací expertů na mezinárodní právo (např. Peter Weiss).

Analytický rámec, do kterého autorka zasadila svou práci – tedy EU jakožto normativní či legitimizační síla – je relevantní a pro práci velmi vhodný. Práce má logickou strukturu, nicméně nevyvážená v tom ohledu, že se autorka (dle názoru vedoucího práce) věnuje příliš prokazováním hypotézy č. 1 – která je mimochodem „prokázána“ již v nesčetných jiných publikacích – a tak si vyčerpává prostor, který mohl být využit spíše na empirické podložení hypotézy č. 2, které není robustní.

Zpracovávání témat spojených s pozicí Izraele a stavu lidských práv vůči arabské menšině v zemi je vždy náročné, jelikož se autor pro dosažení určité objektivitě musí vyrovnat s řadou protichůdných názorů a interpretací jednak reálné situace v zemi a také mezinárodního práva, jehož výklad bývá často instrumentální. V tomto smyslu není jednoduché sepsat práci, která nebude ve finální podobě vyznívat předpojatě či jednostranně. Přes toto úskalí si troufám tvrdit, že autorka dokázala poskytnout střízlivé zhodnocení politiky EU vůči Izraeli, když dochází k závěru, že „lze tedy chování EU ve vztahu k Izraeli v kontextu porušování lidských práv definovat pomocí legitimizační síly ... spíše než pomocí konceptu normativní síly. To znamená, že EU podniká opatrné kritické kroky k některým problematickým krokům Izraele a není ve svém jednání úplně konzistentní. Zároveň ale podobné kroky inspirují nejen členské státy, ale i nečlenské státy, aby zaujaly podobný postoj.“ (str. 32). Poslední tvrzení však zapadá i do definice „normativní síly“, a tak nelze zcela upustit od konceptu normativní EU ani v kontextu postojů vůči Izraeli.

Vzhledem k častým kritickým postojům EU tak závěrem autorka uznává, že „druhá hypotéza byla potvrzena jen částečně“ (str. 32).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Co se týká formální úpravy, občas se v práci vyskytne rozhozený formát (např. horní indexy na str. 32; různé typy řádkování v poznámkách po čarou, str. 27, 29). Obrázky/tabulky nejsou pojmenované a tak na ně ani není řádně odkázáno v textu (viz tab. na str. 17). V práci se občas vyskytne chybějící čárka (str. 4, první věta) či jiný překlep. Jazykově je však práce na uspokojující úrovni – odstavce na sebe myšlenkově navazují a jazyk je jasný a čtivý.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Z práce je znát, že autorka psala text se zaujetím pro téma. Jak jsem již zmiňoval, podařilo se jí vytvořit střízlivý text, který je zasazen do relevantní teoretické debaty ohledně role EU v mezinárodních vztazích – toto považuji za silnou stránku práce.

Za slabší stránku práce považuji přílišné spoléhání na práce revizionistických historiků a neziskových organizací. Zároveň bych si představoval hlubší analýzu vztahů EU-Izrael a méně pozornosti věnované porušování lidských práv a mezinárodních závazků ze strany Izraele – tedy témat, které jsou hojně zmapované v jiných publikacích. Pro podložení závěrů práce by tedy bylo vhodné ještě empiricky rozšířit kapitolu č. 4 „EU a Izrael: rozsah současné spolupráce a její limity“ – například rozšířením otázky Izraelské účasti v programu Horizon 2020 aj.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Váš postoj je vůči EU a jejím postojům k Izraeli kritický – jaká by tedy měla být politika EU vůči tomuto státu? Úplná izolace? Nekompromisní tlak spojený se sankcemi?
- 2) Jaký je podle Vás hlavní důvod, proč je Izrael jedinou neevropskou zemí, která je součástí programu Horizon 2020?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku B či C.

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.